VAIHTOEHTO EU:lle

2/2008

Turvallisuuspolitiikkaa ohjataan mutu-tuntumalta sivu 2

VEU osoitti mieltä EU:n perustuslakia vastaan sivu 3

Heikki Turunen ja maaseudun tulevaisuus sivut 4-5

EU-oikeus kulttuurin rahoituksen kimpussa sivu 7

PÄÄKIRJOITUS

Hiljaa viimeisten joukossa

Suomalainen sosiaaliturva on EU-maiden alhaisempia. Toimeentuloturva on vähentynyt merkittävästi vuodesta 1995 lähtien, hintojen ja palkkojen tehdessä sitä vastoin kymmenien prosenttien pesäeroa tulonsiirroilla rahoitettaviin sosiaalietuuksiin. Tämä käy selväksi sekä Stakesin että pohjoismaisen sosiaalitilastokomitea Nososcon tuoreimmista tunnusluvuista. Nososcon luvut kuvastavat tilannetta joulukuussa 2005. Helsingin Sanomissa toukokuussa julkaistujen tietojen mukaan toimeentulotuen varassa elävälle yhden lapsen yksinhuoltajalle jää Suomessa verojen ja päivähoitomaksujen jälkeen kuussa käteen 481 ja Tanskassa 873 euroa. Yksinäinen henkilö saa sitäkin vähemmän, eli Suomessa 290, Tanskassa 403 ja Islannissa 428 euroa. Summat on muutettu ja laskettu eri valuutoista euroiksi siten, että ostovoima on otettu huomioon. Sosiaaliturvan jälkeenjääneisyyteen on luvassa korjaustoimenpiteitä, mutta millaisia, se jää nähtäväksi. Ainakaan viimeisen kymmenen vuoden talouskasvusta ei ole haluttu tehdä pohjoismaiselle hyvinvointimallille tukipilaria. Syksyllä tilanne on tiettävästi toisin, kun eri puolueiden kunnallisvaaliteemat laulavat kilpaa välittämisestä, sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta ja turvallisuudesta. Tosin pieni vilkaisu menneiden budjettiäänestysten tuloksiin kertoo mihin hyvän talouskasvun hedelmät tiettävästi myös tulevaisuudessa tullaan kohdentamaan. Totuttuun suomalaisen politikoinnin tapaan myös EU-keskustelu loistaa todennäköisesti jälleen poissaolollaan syksyn vaaleissa siitäkin huolimatta, että kaksi kolmasosaa Euroopan unionin lainsäädännöstä toimeenpannaan nimenomaan kunnissa.

Lissabonin sopimuksen käsittely alkoi tänä keväänä eduskunnassa ilman sen suurempaa kansalaiskeskustelua. Sopimus muuttaa oleellisesti Euroopan unionin toimivaltaa ja on sisällöllisesti tulkittavissa monitahoisesti. On käsittämätöntä, että sopimus, joka nostaa EU-lainsäädännön lopullisesti kansallisen lainsäädännön yläpuolelle lopullisesti ei anna aihetta laajaan kansalaiskeskusteluun tai neuvoa-antavaan kansanäänestykseen. Kuilu poliittisen päätöksenteon ja kansalaisten välillä näyttäisi kasvavan samaa tahtia sosiaaliturvan jälkijättöisyyden kanssa.

Mirva Tossavainen
VEU:n puheenjohtaja

Vaihtoehto EU:lle-lehti

Julkaisija: Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry
Päätoimittaja: Mirva Tossavainen
Osoite: Mäkelänkatu 15, 00550 Helsinki
Puh. (09) 682 3422
Sähköposti: veu@co.inet.fi,
www-sivut: www.veu.fi
Pankki: Sampo 800015-926663
Painopaikka: Satakunnan painotuote

Suomen turvallisuuspolitiikkaa ohjataan mutu-tuntumalta

Euroopan unionin Lissabonin sopimuksen turvatakuista on syntynyt varsinainen tulkintojen sekasotku ja juupas-eipäs väittely. Käyty keskustelu kuvastaa hyvin koko Lissabonin sopimusta: lukukelvoton ja erilaisille tulkinnoille altis. Kuvaavaa on, että saman päivänä julkaistuissa haastatteluissa pääministeri Vanhanen ja puhemies Niinistö puhuvat täydellisesti ristiin. Vanhasen mukaan turvatakuulauseke selkeästi asettaa avunantovelvoitteen jäsenvaltioille, mutta tämä ei hänen mukaansa liity mitenkään Nato-keskusteluun. Niinistön mielestä Lissabonin sopimuksen turvatakuut johtavat Suomen väistämättä ottamaan kantaa Nato-jäsenyyteen, koska EU:n takuut turvautuvat Natoon. Tällainen musta tuntuu -keskustelu on kuvaavaa koko turvallisuuspoliittiselle keskustelulle. Eipä ole ihme jos tavallisten kansalaisten näkemykset Suomen ja Euroopan unionin turvallisuuspolitiikan linjauksista ovat epäselvät.

Se on ainakin selvää, että Lissabonin sopimukseen sisältyy outo velvoite asevarusteluun. Sopimuksen mukaan jäsenvaltiot sitoutuvat asteittain parantamaan sotilaallisia voimavarojaan. Perustettavan Euroopan puolustusviraston tehtävänä on osallistua kutakin jäsenvaltiota koskevien tavoitteiden määrittämiseen sekä arvioimaan miten jäsenvaltiot täyttävät voimavaroja koskevat sitoumuksensa. Aseidenriisuntaa sopimuksessa ei mainita lainkaan, sellainen ei ilmeisestikään kuulu Euroopan unionin tavoitteisiin.

★ ★ ★

Ydinaseet on Suomessa jätetty kokonaan Euroopan unionin turvallisuuspolitiikasta ja Nato-jäsenyydestä käytävän keskustelun ulkopuolelle. Vaikenemalla ongelma on lakaistu maton alle. Ydinaseet nostetaan esille vain Iranin ja Pohjois-Korean kaltaisten maiden kohdalla. Israelin aseet eivät näytä kiinnostavan länsimaissa ketään ja ydinsulkusopimuksen velvoitteet nykyisille ydinasevalloille näyttävät unohtuneen kokonaan. Kansainvälisen joukkotuhoasekomission puheenjohtaja Hans Blix muistuttikin äskeisellä Suomen vierailullaan, että aseidenriisuntavelvoitteet koskevat myös nykyisiä ydinasevaltoja. Valitettavasti Blixin muistutus tuntuu kaikuvan kuuroille korville. Miksiköhän kukaan ei esittänyt Euroopan puolustusviraston tehtäviin ei ole sisällytetty jäsenvaltioiden aseriisuntavelvoitteiden toteuttamista?

★ ★ ★

Nato-jäsenyyttä vilautellaan eri tavoin loogisena päätepisteenä harjoitetulle politiikalle. Siinä mielessä kansalaisten epäily asteittaisesta hivuttautumisesta kohti Nato-jäsenyyttä on perusteltua. Viimeisimpänä naulana arkussa on eduskunnassa lähestulkoon läpihuutojuttuna hyväksytty osallistuminen NRF-joukkoihin. Tosin joukkojen asettaminen päivystysvuoroihin jätettiin päätöksestä pois. Tuolloisen ulkoministeri Ilkka Kanervan mukaan kokoomuksella toki olisi riittänyt intoa päivystysvuoroihinkin. Kuvaavaa on myös se, että puolustusvaliokunta hyväksyi NRF-päätöksen vaikka ihmettelikin, ettei annetussa selonteossa sanottu mitään NRF-toiminnan kuluista, eikä sen vaatimista resursseista. Rahasta puhuminen sodankäynnin yhteydessä kun on niin rahvaanomaista.

NRF-joukot on tietysti nähtävä osana laajempaa kokonaisuutta. Kyse on Nato-mielistelystä. Otetaan kaikki mahdolliset askeleet kohti jäsenyyttä, ja näin ilmaistaan Natolle (lue Yhdysvalloille), että olemme tosissamme tulossa jäseniksi. Toki sekä Tarja Halonen että Sauli Niinistö ovat vaatineet kansanäänestystä mikäli Nato-jäsenyyttä esitetään.

Tässä yhteydessä lienee hyvä muistuttaa EU-jäsenyydestä järjestetyn kansanäänestyksen yhteydessä käydystä kampanjoinnista. Resurssit jakautuivat tuolloin 1000-1 jäsenyyttä kannattaneiden hyväksi. Mikäli joudumme jonain päivänä äänestämään Nato-jäsenyydestä ei liene epäilystä etteikö suhdeluku tuostakin vielä kasvaisi. Informaatiosodankäynnissä rauhanliike on alakynnessä.

Teemu Matinpuro
Rauhanpuolustajien toiminnanjohtaja

VEU osoitti mieltä EU:n perustuslakia vastaan

VEU:n puheenjohtaja **Mirva Tossavainen** totesi puheenvuorossaan 10.4. eduskuntatalolla järjestetyssä mielenosituksessa, että ***Elinkeinoelämän Valtuuskunnan EVA:n*** teettämän kansainvälisiä kysymyksiä koskevan arvo- ja asenneraportin 2008 mukaan EU-kriittisyys on lisääntynyt suomalaisten keskuudessa. Tutkimuksen mukaan kolmekymmentäviisi prosenttia suhtautuu kielteisesti jäsenyyteen ja melkein joka viides kannattaa ***EU:sta*** eroamista.

Merkittävää raportin tuloksissa on ollut myös se, että yli kahden kolmasosan, eli 79 prosentin mielestä kyselyyn vastanneista EU-jäsenyys pakottaa suomalaiset noudattamaan monia sellaisia normeja ja säädöksiä, joita ei koeta tarpeellisiksi. EVA:n tutkimus osoittaa, että suhtautuminen Euroopan unioniin on muuttunut vuosi vuodelta kielteisemmäksi ja kielteisyys on lisääntynyt etenkin EU-jäsenyyden alkuajoista.

- EU-kielteisyyttä ei tulisi kuitenkaan nähdä vastakkaisena kansainvälisyydelle ja suvaitsevaisuudelle vaan pikemminkin kritiikkinä epäselvää, kansalaisten vaikutusmahdollisuuksista kaukana olevaa tuntematonta byrokratiakoneistoa vastaan, sanoi Tossavainen.

Hän arvioi, että uusliberalismi leimaa nyt käsittelyyn tulevaa sopimusta niin periaatetasolla kuin sopimuksen edistämän käytännön politiikan osalta. Markkinatalous ja markkinaehtoisen talouspolitiikan normit, jotka nyt käsittelyyn tuleva sopimus vahvistaa, ovat vakava uhka verorahoitteisesti toimivalle pohjoismaiselle hyvinvointivaltiolle.

Uuden perustuslaillisen sopimuksen ensimmäinen artikla alkaa toteamuksella, jonka mukaan ehdotus ”ilmentää Euroopan kansalaisten ja valtioiden tahtoa rakentaa tulevaisuuttaan yhdessä”.

- Pelkästään tämän lausekkeen perusteella neuvoa-antava kansanäänestys olisi ollut perusteltua järjestää myös Suomessa. Pienistä muutoksista huolimatta uusi sopimus ei poista EU:n rakenteellista demokratiavajetta, sanoi Tossavainen

- Nyt hyväksyttäväksi tuleva sopimus muuttaa oleellisesti unionin toimivaltaa ja hävittää jäsenvaltioiden poliittisen riippumattomuuden

- Nyt käsittelyyn tuleva sopimus ei ilmaise kansalaisten tahtoa, siten, että se pystyisi vastaamaan niin paikallisiin kuin maailmanlaajuisiin ongelmiin rakentavasti. Sopimusta ei ole myöskään alistettu demokraattiselle kansalaiskeskustelulle esimerkiksi neuvoa-antavan kansanäänestyksen välityksellä vaikka sitä on Suomessa laajasti kansalaiskeskustelussa ja liikkeissä vaadittu yli puoluerajojen.

- Vetoamme Suomen eduskuntaan, että se ei hyväksy nyt käsiteltäväksi tulevaa sopimusta ilman laajaa ja selkeää kansalaiskeskustelua sopimuksen sisällöstä.

Eduskuntaryhmien puheenvuoroissa ***Vasemmistoliitto*** ja ***Perussuomalaiset*** ilmoittivat vastustavansa ***Lissabonin sopimusta***. Myös jotkut ***Kristillisdemokraateista*** äänestänevät sopimusta vastaan.

VEU:n puheenjohtaja Mirva Tossavainen puhui eduskunnan edessä VEU:n järjestämässä mielenosoituksessa.

VEU:n kannanotto

Vaihtoehto EU:lle kansalaisliike vetoaa kansanedustajiin – Hylätkää EU:n perustuslaki

Eduskunnan käsittelyyn tänään tuleva Lissabonin sopimus on sisällöllisesti sama kuin Euroopan unionin perustuslakina tunnettu esitys, joka kaatui Ranskan ja Hollannin kansanäänestyksissä. Sen hyväksyminen vie kohti keskitetympää, epätasa-arvoisempaa ja epädemokraattisempaa unionia. Sen myötä Euroopan unionista rakentuu yhä etäisempi järjestelmä tavallisista kansalaisista ja päätöksenteko keskittyy entistä enemmän isojen jäsenmaiden hallintaan.

Euroopan unioni on tähän asti perustunut jäsenmaiden välisiin sopimuksiin, mutta nyt hyväksyttäväksi esitetty Lissabonin sopimus synnyttää laillisesti ja perustuslaillisesti uuden EU:n. Se tekee EU:sta omavaltaisen kansainvälisen toimijan, jolla on oikeushenkilöllisyys ja riippumaton olemassaolo. Se on erillinen ja ylempi kuin jäsenvaltionsa, ja se voi neuvotella jäsentensä puolesta kansainvälisiä sopimuksia. Perustuslaissa ei siirretä toimivaltaa yhdessäkään asiassa Brysselistä takaisin jäsenvaltioihin.

Lissabonin sopimuksessa todetaan, että lainsäädäntö, jota unionin toimielimet antavat käyttäessään unionille annettua toimivaltaa, ovat ensisijaisia jäsenvaltioiden lainsäädäntöön nähden. Tätä ei ole sanottu missään aiemmassa EU-sopimuksessa. Lisäksi, se pätee kaikkiin hallinnonaloihin, ei pelkästään aikaisempien sopimusten pääosin taloudellisiin alueisiin. Tämä hävittää jäsenvaltioiden poliittisen riippumattomuuden. Perustuslaillisesti ja poliittisesti jäsenvaltioista tulee käytännössä EU-valtion osavaltioita, joiden kansalliset perustuslait ja tavallinen lainsäädäntö ovat alisteisia EU:n lainsäädännölle.

Perustuslaki siirtää EU:lle myös entistä enemmän nyt jäsenmaille kuuluvaa ulkopoliittista päätösvaltaa. Sille perustettaisiin uuden sopimuksen mukaan EU:n yhteinen ulkoministerin virka ja jäsenvaltioista erillinen diplomaattikunta. Jäsenvaltioita kiellettäisiin harjoittamasta itsenäistä ulkopolitiikkaa ja niiden edellytettäisiin tukevan aktiivisesti ja varauksetta unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Se on uusi pitkä askel kohti EU:n yhteistä puolustuspolitiikkaa ja käytännössä lopettaa sen Natoon kuulumattomien jäsenmaiden puolueettomuuden.

Perustuslaki laajentaa suuresti EU:n toimivaltaa ja sen toimialoja antamalla Luxemburgin EU-tuomioistuimelle vallan päättää EU-kansalaisten perusoikeuksista. Näin se ylittää kansalliset perustuslait ja korkeimmat oikeudet.

EU:n toimivaltaan kuuluvissa asioissa siirryttäisiin yhä enenevässä määrin yksimielisyyspäätöksistä määräenemmistöpäätöksiin ilman uusia sopimuksia ja niiden vahvistamista kansallisesti parlamenteissa tai kansanäänestysten kautta.

EU:n perustuslaki tekee liberaalista markkinataloudesta, taloudellisen kilpailun maksimoinnista, pääoman vapaasta liikkumisesta ja julkisten palvelujen yksityistämisestä perustuslaillisia periaatteita, jotka uhkaavat romuttaa pohjoismaisen hyvinvointijärjestelmän

Vetoamme kansanedustajiin – Hylätkää EU:n perustuslaki!

Eduskuntatalolla 10.4.2008
VEU:n koollekutsuma mielenosoitus

Heikki Turunen: Penseys on vallanpitäjän paras ase toisinajattelijoita vastaan

VEU -lehti kysyi seitsemän kysymystä kirjailija Heikki Turuselta. Turuselta tuli tiukkaa tekstiä vastauksesi, joissa käsitellään muuan muassa maaseutua ja EU:ta suomalaisia päättäjiä unohtamatta.

1. Puolustatte tuotannossanne intohimoisesti suomalaista maaseutua ja maataloutta elinkeinona. Minkälaiset tekijät ja elämykset ovat vaikuttaneet tämän vakaumuksen syntyyn? Miksi elävä maaseutu tulee säilyttää? Miksi maalla on parempi kuin kaupungissa?

Olen syntynyt, kasvanut ja elänyt suurimman osan elämästäni maaseudulla. Lapsuus ja nuoruus 19-vuotiaaksi asti rintamamies- ja sotainvalidi–isän saamalla asutustilalla, (Maanhankintalaki 1945) alun perin ns. kylmällä tilalla sotien jälkeen sai minut näkemään sekä raivaajahenkisen maalaiselämän raskauden että kauneuden. Lapsuuteni Pielisjärvellä (nyk. Lieksa) sattui kiihkeimmälle jälleenrakennusajalle 40-luvun lopulle ja 50-luvun alkuvuosille, jolloin siirtokarjalaiset ja maattomat rintamamiehet raivasivat uutta peltoa ja rakensivat taloja ja navetoita syrjäseuduille. Ankara työ uudisraivioilla ja uudet valkeat talot raivuusavuista sinertävillä vaaroilla Suomen upeimpiin kuuluvissa kansallismaisemissa Kolin ja Pielisen tuntumassa vaikuttivat voimakkaasti tiedottomaan lapsenmieleen. Kansakoulun loppuvuosina 1950-luvun lopulla osallistuin itsekin pellon raivuuseen, jolloin suhde maahan ja maalaiselämään tuli fyysiseksi ja aloin tiedostaa miten erikoisen ajan, maaseudun kaikkien aikojen suurimman loiston ajan, olin sattunut näkemään. Siitä syntyi kohtalonomaisen syvä ja kestävä kiintymys luontoon ja talonpojan työhön, ylipäänsä maalaiselämään, johon kuuluu karja, lehmät ja hevoset jne. Avioliitto juukalaisen pienviljelijän tyttären kanssa mahdollisti fyysisen elämiseni maalla ja maatöiden tekemisen sen jälkeenkin, kun vanhempani möivät kotitilan ja muuttivat kaupunkiin.

Vankkumaton käsitykseni, että elävä maaseutu tulee säilyttää, perustuu noihin kokemuksiin, elämään ikään kuin symbioosissa maan ja luonnon kanssa. Maaseutu on ikään kuin minun ja miljoonien suomalaisten henkinen äiti ja maailmankuvan perusta, jonka ei soisi koskaan riutuvan ja kuolevan. Yleensäkin maaseutu tulisi säilyttää asuttuna ja elävänä, koska se tuntuu niin suomalaiselta ja on elinympäristönä kaunis, hiljainen, aito ja luonnollinen ja siksi kaupunkia parempi myös mielenterveyden kannalta. Ennen kaikkea lapsen kasvuympäristönä maaseutu ja luonto on paras mahdollinen. Säälin ihmisiä, joiden kaunein lapsuusmuisto on vaikkapa hiekkalaatikko takapihalla korkeiden kerrostalojen ja parkkipaikkojen keskellä, joiden on pitänyt tuntea elävän maanmullan ja mansikkakedon sijaan jalkansa alla asvaltti, seipäillä kuivuvien heinien sijaan pakokaasujen käry, kuulla lintumetsän ja metsien huminan sijaan liikenteen mielipuolinen pauhu.

2. Kuvaatte uusimmassa romaanissanne Pohjoinen ulottuvuus EU-jäsenyyden aikaista elämää pohjoiskarjalaisessa maalaispitäjässä. Onko maatalouden alasajo ollut todella niin rajua, kuin romaanista on luettavissa? Miten kuvailisitte v. 1994 jälkeistä kehitystä verrattuna 60-70 -lukujen suureen rakennemuutokseen?

Maaseudun alasajohan, hienommin sanottuna 'rakennemuutos', alkoi jo 1960-luvulla, kun syntyi osittain koneellistumisesta ja viljelijöiden ammattitaidon kasvusta johtunut, veronmaksajia rasittava maatalouden ylituotanto, ns. voi- ja viljavuoret ja maitojärvet ja säädettiin pellon- ja karjanvarauslait, ns. pakettilait. Yleinen iskusana 'tapa talonpoika päivässä' kuvastaa muun kansan mielipidettä maanviljelijöistä 60- ja 70-luvuilla. EU, johon liityttiin 1995, vain merkitsi armoniskua jo ilmankin henkitoreissaan olevalle. Sen huomattavan innokkaana ja armottomana antajana olivat tosin omat herrat, lähinnä 1995 keväällä pääministeriksi tullut Paavo Lipponen ja 'puoluettoman' Hemilän johtama Maa- ja metsätalousministeriö, jolle EU direktiiveineen oli tervetullut työrukkanen. Kymmenientuhansien osittain hyvinkin kannattavien pienten ja keskikokoisten perheviljelmien häviäminen 1994 jälkeen kuvastaa yksiselitteisellä tavalla EU:n vaikutusta Suomen maatalouteen ja maaseutuun.

3. Mitkä ovat mielestänne ne keskeiset tekijät (tai pykälät), jotka ovat johdattaneet suomalaista maataloutta alhoon EU-jäsenyyden aikana?

Maastrichtin sopimuksella säädetty kohtuuttoman vaativa ja ankara direktiiviviidakko, ilmeisen tarkoituksella äärimmäisen vaikeaksi, suorastaan sadistisen monimutkaiseksi, osin jopa koomiseksi (mm. peltojen suojavyöhykkeet ja maaston kaltevuusvaatimukset luonnonhaittakorvausten saamiseksi) tehty paperibyrokratia. Moni keski-ikäinen ja vanhempi viljelijä ei oppinut koskaan täysin ymmärtämään lukemattomien erilaisten tukihakemuskaavakkeiden ja niiden selityksien (ja selityksien selityksien) monitulkintaista virkakieltä. Ne vielä muuttuivat ja vaikeutuivat vuosi vuodelta. 1996 voimaantullut, eläinrääkkäyksen tunnusmerkistön täyttävä korvamerkkipakko meni niin ikään yli viljelijän ymmärryksen. TE -keskusten virkamiehet vielä tulkitsivat ja sovelsivat moderneja suurtiloja suosivia EU-pykäliä kentällä käytäntöön aluksi pirullisella virkainnolla ja pikkutarkkuudella, luultavasti ylempää saamiensa ohjeiden mukaan. Myös lihan, maidon ja viljan tuottajahintojen jyrkkä lasku ja tulojen jääminen enemmän kuin puoliksi erilaisten tukimuotojen varaan turhautti ja masensi viljelijää ja laski hänen yrityshalukkuuttaan ja motivaatiotaan. Juuassa, laajassa maatalouspitäjässä asuvana ja kirjoittavana saatoin nähdä sen omin silmin. Esimerkiksi niiden alun perin kotitalonsa isännyyden perimistä harkinneiden nuorten lukumäärä, jotka sanoivat minulle luopuvansa aikeestaan EU:n takia, oli kymmenissä.

4. Taannoisen 101 -tukijupakan yhteydessä tuntui virallisessa mielipiteessä tapahtuvan jonkinlainen liikahdus: jopa Helsingin Sanomissa ilmestyi pääkirjoitus otsikolla "Älä luota komissaariin". Onko jotakin vielä pelastettavissa? Onko Suomella mielestänne maatalouspoliittista liikkumavaraa EU:n yhteydessä, vai onko peli siltä osin selvä?

Sitä liikkumavaraa EU:ssa tuskin on piskuisella Suomella. Lissabonin sopimuksen mukaan se pikemmin taitaa kaventua koko ajan lisää. Jää nähtäväksi miten nyt alkanut ruuan hinnan globaali kallistuminen lotkauttaa mursunnahkaperseisen EU:n asennoitumista alueensa viljelijöihin ja maataloustuotantoon. Lienee turha toivoa direktiivien höltymistä, niin että nuoriso kiinnostuisi tuottajiksi ryhtymisestä. Ero muutamien suurimpien maiden johtamasta epädemokraattisesta EU:sta olisi mielestäni paras ratkaisu, mutta toistaiseksi se näyttää mahdottomalta. Toinen vaihtoehto, EU–maiden maatalouspolitiikan sulkeminen EU:n ulkopuolelle ja sen jättäminen jäsenmaiden omalle kontolle on näillä näkymin kaiketi ruusuista toiveajattelua. Vallankahvaan päässyt Bryssel tuskin luopuu mistään muutoin kuin pakon (jokin katastrofi, terrori–isku tms.) edessä.

5. Maaseudullakin suurin osa väestöstä saa jo elantonsa muusta kuin maataloudesta. Olisiko maaseudun autioituminen Pohjois-Karjalassa ehkäistävissä esim. matkailuelinkeinolla, kaivostoiminnalla (uraani...), maahanmuuttajilla itärajan takaa, paluumuuttajilla (suuret ikäluokat), akateemisilla uudisasukkailla? Aika moni hum. aineiden opiskelija Helsingissäkin muuttaisi mielellään maalle.

Matkailuelinkeinon kehittäminen ja tietotekniikan ja internetin mahdollistama etätyöskentely ja tietenkin paluumuuttoa sekä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa suosiva politiikka ovat toki hyviä keinoja maaseudun autioitumisen estämiseksi. Myös kaivosteollisuus, paitsi jos se tarkoittaa uraanikaivoksia; mm. koko kylä täällä Juuassa, jonne olen rakentanut kirjoitusmajani, kuuluu uraanilöydösalueeseen ja on Kolin seudulta pohjoiseen jatkuvan valtausalueen sisällä. Harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta kaikki vastustavat ja vihaavat jo ajatusta, että tänne tulisi uraanikaivostoimintaa. Asiasta on noussut täällä jo kansanliikkeitä.

Se että esimerkiksi moni humanististen aineiden opiskelija haluaisi muuttaa maalle, on käsittääkseni osittain myytti. Jonkun verran heitä voi olla, mutta en menisi yleistämään heitä, en ainakaan laskisi paljoa heidän ja muiden uusmuuttajien varaan. Sen verran vaikeaksi ja hankalaksi ja kalliiksi EU:kin (esim. hajaasutusalueen uudet likakaivopykälät luonnonsuojelun verukkeella) on osaltaan tehnyt syrjäseudulla asumisen.

6. Käsittelette uudessa romaanissanne myös suomenlehmän ja -hevosen nykyistä asemaa. Minkälainen se on tiivistettynä?

Katastrofaalinen, toivoton. 1960–luvun alussa alkanut sarvipäisen, isokokoisen ja korkeatuottoisemman ayrshire-lehmärodun ja myös muiden ulkolaisten karjarotujen suosiminen kotoisten rotujen kustannuksella on ollut niin perusteellista. Esimerkiksi Juuasta en tiedä yhtään kyyttötilaa, vaikka nimenomaan itäsuomalainen vaatimaton ja sitkeä, vähemmän mutta terveellisempää maitoa tuottava kyyttö olisi kuin luotu Vaara-Karjalan karuille metsämaille. Sama kato koskee vähän suomenhevostakin. Hevostilojen määrä täällä on ilahduttavassa nousussa, mutta enemmän niissä nähdään arabialaisia lämminverirotuja. EU–jäsenyyden alkuvuosina voimassa ollut erityinen suomenhevosen pitopalkkiokin sittemmin poistettiin jostain syystä. Myös lampaanlihan, mm. pääsiäislampaan ja lammasmakkaran kysyntä on nousussa ja johtanut maakunnassa, mm. Juuan naapurissa Polvijärvellä muutaman todella suuren suomenlammastar-

Pohjoinen ulottuvuus

Heikki Turunen ja maaseudun tulevaisuus

Heikki Turunen on puolustanut maaseudun ja erityisesti pienviljelijöiden asiaa kaunokirjallisuuden keinoin pian 35 vuotta. Suuren maaltapaon tuoksinassa kirjoitettu esikoisromaani ***Simpauttaja*** (1973) sisälsi jo Lieksasta lähtöisin olevan Turusen tuotannon keskeisen tematiikan: romaanin nuori päähenkilö käy sisäistä kamppailua kaupunkielämän houkusten ja maalaisen elämäntavan välillä, ja päättää lopulta pysyä maaseudulla, maksoi mitä maksoi. Simpauttaja oli aikanaan sekä arvostelu- että myyntimenestys, ja kuuluu edelleen Turusen suosituimpiin kirjoihin. Sen jälkeen pohjoiskarjalainen kansankirjailija on julkaissut parikymmentä teosta. Niiden joukossa on maaseudun sotienjälkeisiä vaiheita hahmottavaa agraariepiikkaa, pakinakokoelmia, runoelma (***Karhunpäinen metsänvartija***, 1992) ja myös taiteilijaromaani, Joensuun kulttuuripiirejä ja Turusta itseään muistuttavaa kirjailija Henkka Oinosta lempeän ironisesti kuvaava ***Maalainen*** (1994). Turunen on kirjoittanut myös puolidokumentaarisen romaanin puutaloja valmistavan Honkarakenne oy:n perustajista (***Hongan tarina***, 2005).

Turusen kirjoittamiselle on tyypillistä lyyristen elementtien ja rehevän kansanhuumorin yhdistäminen. Pohjoiskarjalaisen luonnon kuvaajana hän on ylittämätön; Turusen arkaainen maan palvonta tuo usein mieleen **Timo K. Mukan** tuotannon. Kirjojen pateettisia aineksia pitävät kurissa murrevetoinen verevä dialogi. Realistista ulottuvuutta niihin tuo rakennemuutoksen kuvaus, ja sen usein avoimen poleeminen arvostelu. Maaseutu ja maanviljely elinkeinona ovat Turuselle luovuttamaton perusarvo, kaiken lähtökohta. Ironista jälkimodernistia Turusesta ei saa oikein tekemälläkään. Tämän kirjoittajalle Turusen tuotanto on tarjonnut yhtä huomattavia luontoelämyksiä kuin Oulangan tai Repoveden kansallispuistot.

Ei ole mikään yllätys, että Turunen suhtautuu hellittämättömän kielteisesti ***Euroopan Unioniin***. Tämä johtuu yleisten kansallisten näkökohtien lisäksi Suomen maaseudun kehityksestä unioniaikana. Tasaannuttuaan 1980-luvulla maaltapako on Unioniin liittymisen jälkeen jatkunut taas voimakkaana. Yleisellä tasolla kehitys on vienyt kohti suurtiloja: kun vuonna 1990 suomalaisista vielä 10 prosenttia sai elantonsa alkutuotannosta, oli lukema 12 vuotta myöhemmin enää viisi prosenttia. Mutta myös jäljelle jäävien viljelijöiden ammatinharjoittamista raskauttaa Unionin vaikea ja usein mielivaltaiselta tuntuva byrokratia.

Turusen viime syksynä ilmestyneessä romaanissa ***Pohjoinen ulottuvuus*** eletään melkeinpä apokalyptisissa tunnelmissa. Tapahtumapaikkana on Turusen aiemmista kirjoista tuttu Vuomaan maalaispitäjä. Henkilögalleria on pitkälle sama kuin romaanissa ***Kaikkitietävän tasavalta*** (2000). Pohjoisen ulottuvuuden tapahtumat alkavat Suomen liittymisestä Euroopan Unioniin: kansallinen päätäntävalta ja pelivara on lyhytnäköisesti lahjoitettu muualle. Vuomaan pitäjä oirehtii ja kituu, kun jäsenyyttä seuraava maatalouden alasajo etenee.

Etelästä paikkakunnalle saapuu menneisyyttään pakeneva, naissukupuolelle ja viinalle heikko pappi, Kalervo Hälvä. Hälvä perustaa syrjäseudun syrjäytyneitä tukevan sosiaalikeskuksen ja aloittaa kolmiodraaman kahden paikallisen naisen kanssa. Synkät pilvet alkavat kasaantua Pohjois-Karjalan taivaalle.

Lyyristen täkyjen ohessa Turunen kuvaa maaseudun ahdinkoa yksityiskohtaisesti ja kantaa ottaen. Romaani muistuttaakin ajoittain pamflettia, joita tärkeästä aiheesta ei ole jostain syystä ilmestynyt. Kriitikko **Vesa Karonen** on kuvannut Turusen kahta viimeistä romaania termillä ***sekaääninen***: paikoin fiktio vaihtuu lennossa Unionin vahingollista maatalouspolitiikkaa setviväksi asiaproosaksi. Turunen on tutustunut aiheeseen pykälien pohjamutia myöten. Kotimaisista kirjailijoista hän tuntee maaseudun ja maatalouden arkipäivän ja käytännön asiat parhaiten. Romaanin päättyessä, tositapahtumiin perustuvan murheellisen kohtauksen jälkeen, kirjailija Henkka Oinonen jää kysymään: mistä tarinaan se välttämätön optimismi?

Jussi Sivenius

han perustamiseen, mikä on minusta riemastuttava asia. Mutta siinäkin asiassa EU hälskää (esim. 2005 voimaantullut lampaiden korvamerkkipakko ja direktiivi joka rajoittaa eläintautien torjunnan nojalla lampaiden siirtämistä kesällä päätilalta muuanne) sen verran vaateliaana etten usko mihinkään lammastalouden renessanssiin. Juuasta tiedän vain kaksi lammastilaa, niistäkin toinen melko pieni. Uusiseelantilainen lampaanliha on kyllä täälläkin huudossa.

Muutoin, mm. suurpetoasiassa kummallisen tärkeänä hääräävä EU ei todellakaan juuri suosi maailmanlaajuisesti melkein karhua ja sutta harvinaisempia suomeneläimiä, sen enempää kuin suomenihmistä, johon rotuun katson itsekin kuuluvani. Niinpä meidän on kuoltava, emme ole salonkikelpoisia.

7. Uuden romaaninne loppukohtauksessa virkavalta kytkee maanviljelijän käsirautoihin ja lopettaa hänen satapäisen karjansa, koska lehmillä ja lampailla ei ole direktiivin mukaista korvamerkkiä. Muistan lukeneeni vastaavasta tositapauksesta. Mistä näissä korvamerkeissä on kyse? Esiintyykö vastaavanlaista mielivaltaa muissa yhteyksissä?

Romaani loppukohtaus perustuu, ikävä kyllä, tositapahtumaan, jota olen vain muunnellut 'taiteilijan vapaudella' kirjan perusfilosofiaan ja juoneen sopivaksi. Olen käynyt ko. tilallakin ja nähnyt veren tahrimat lampolan seinät ja niihin tulleet pulttipistoolin reiät, ja kuullut pakkoteurastuksen ajaksi käsirautoihin laitetun isännän itsemurhayrityksestä myöhemmin. Se kahdeksan kyyttönaudan ja n. 150 suomenlampaan joukkoteurastus suoritettiin virallisesti eläinsuojelulain ja eläintautien (jotka osin johtuvat EU:n suosimista ylisuurista karjoista ja automaattinavetoista) torjunnasta säädetyn lain nojalla, osittain kateellisten naapurien tekemien 'ilmiantojen' perusteella, mutta ei olisi ollut mahdollista ilman EU:n käsittämätöntä, mielipuolista korvamerkkidirektiiviä.

Eläintä jolla ei ole korvamerkkiä, ei teurastamo nimittäin saa vastaanottaa eikä sitä saa myydä toiselle tai siirtää muuanne, joten se on pakko teurastaa tilalle. Tuossa tapauksessa sinänsä ihan hyväkuntoiset eläimet ammuttiin talon pihaan perheen lasten silmien edessä ja kuljetettiin konttiautolla ongelmajätteen polttolaitokselle satojen kilometrien päähän.

Vastaavanlaisia tapauksia on sattunut EU–aikana Suomessa muitakin, muutama myös Ruotsissa, mutta ne on selitetty muusta kuin EU:sta johtuvaksi ja haudattu villaisella. Eihän EU:sta saa media puhua muuta kuin hyvää, sehän on 'mahdollisuus', loistava, tulevaisuutta, Euroopan pelastus taloussodassa Amerikoita sekä Aasian ja Etelä-Amerikan nousevia talousmahteja vastaan.

Siksi Pohjoinen ulottuvuuskin on vaiettu liki kuoliaaksi. Penseys on vallanpitäjän paras ase toisinajattelijoita vastaan; olohuoneessa seisovaa norsua on paras olla näkemättä.

Mitä romaaniin sinänsä tulee, sen alaotsikko 'Moskovan vallasta Brysselin pakkopaitaan' on harhaanjohtava. Se onkin kustantajan siihen laittama (kustantaja saa lain mukaan päättää teoksen ulkoasusta, ja teoksen nimi kuuluu ulkoasuun). Nimittäin YYA-sopimuksen ja Moskovan vaikutusvallan eli ns. suomettumisilmiön aikaan emme ikinä olleet niin totaalisesti keskusjohdon kontrollin ja mielivaltaisen rauta-anturan alla kuin olemme olleet liityttyämme 'länteen' eli amerikkalaismallisen uusliberalismin eurooppalaiseen kultamaahan, kavalasti koko ajan USA:n kaltaiseksi liittovaltioksi tähtäävään EU:hun.

Haastattelu Jussi Sivenius

Heikki Turunen on myös tuttu näky mielenosoituksissa. Turunen tuttu baskeri päässään kuvan keskellä.

Ay-liikkeelle taas lunta tupaan EU:lta

Ammattiyhdistysliike on saanut jo monta kertaa katkerasti kokea, mitä pääomien, työvoiman ja palvelujen vapaan liikkumisen esteiden poistaminen merkitsee. EY:n tuomioistuin, joka tulkitsee työvoimaa koskevaa lainsäädäntöä, on taas tehnyt uuden työvoiman polkumyyntiin oikeuttavan päätöksen. Tällä kertaa 4.3. tehty ratkaisu koski niin sanottua Rüffertin juttua, jossa oli kyse Ala-Saksin osavaltion rakennushankkeesta, jonka urakoitsijaksi valittu puolalainen yritys maksoi työntekijöille palkkaa alle puolet saksalaisen työehtosopimuksen vähimmäispalkasta.

Ala-Saksin lainsäädännön mukaan julkisia hankintoja kilpailutettaessa yritysten on kirjallisesti sitouduttava maksamaan työntekijöilleen vähintään voimassa olevan työehtosopimuksen mukaiset palkat. Urakkasopimus purettiin, mutta työnantaja vei asian oikeusteitse EY:n tuomioistuimeen, joka ratkaisi asian puolalaisen työnantajan hyväksi ja asetti EU-lainsäädännön osavaltion lain yläpuolelle.

Suomessakin rikotaan työehtosopimuksia

Suomessakin on nykyään työssä tuhansia ulkomaalaisia, joille maksetaan palkkaa huomattavasti vähemmän kuin työehtosopimukset edellyttävät. Monissa tapauksissa työehdot eivät täytä edes sopimusten minimivaatimuksia. Ay-liikkeen johtajat vannovat työehtosopimusten yleissitovuuden nimiin, mutta tosiasia on, ettei yleissitovuus suojaa vähäisimmässäkään määrin ulkomailta lähetettyä ja tilattua työvoimaa.

Rüffertin tapauksen tapaan työnantajan ei tarvitse Suomessa noudattaa alan yleissitovaa työehtosopimusta, jos se on työehtosopimuslain mukaan sidottu johonkin muuhun työehtosopimukseen. EU-sopimukset eivät velvoita maksamaan lähetetyille työntekijöille suomalaisten sopimusten mukaista palkkaa. EY:n tuomioistuin tulkitsee EU-sopimuksia siten, että työnantajat voivat ”laillisesti” polkea palkkoja.

Lissabonin sopimus polkee työoikeuksia

Eduskunnan käsittelyssä oleva Lissabonin sopimus, joka on samalla EU:n perustuslaki, tekee uusliberalismista, voittojen maksimoinnista, julkisten palvelujen kilpailuttamisesta ja pääoman, tavaroiden, työvoiman ja palvelujen vapaasta liikkumisesta periaatteita, joita jäsenmaiden edellytetään noudattavan. Ne uhkaavat romuttaa pohjoismaisen hyvinvointijärjestelmän ja myös työehtosopimusten vähimmäisturvan.

Ay-liikkeen tulisi vihdoin nähdä, mitä EU-politiikka todellisuudessa merkitsee. Työpaikoilla vaaditaan ay-johtajia ryhtymään ajamaan jäsenten etuja ja estämään halpatyövoiman markkinoiden syntyminen. Se voi toteutua vain siten, että turvataan kaikille samanlaiset työehdot riippumatta siitä mistä maasta työntekijä on lähetetty.

Tilanteen huononemisen entisestään voi estää vain se, ettei eduskunta hyväksy Lissabonin sopimusta, joka asettaa EU:n lainsäädännön Suomen lakien yläpuolelle.

Arto Viitaniemi

Lissabonin sopimus
- kertaalleen haudattu perustuslaki

Keskustelua alustaa kansanedustaja Jyrki Yrttiaho sekä VEU:n varapuheenjohtaja, dosentti Thomas Wallgren.
Keskustelua johtaa VEU:n puheenjohtaja Mirva Tossavainen

Suomen sosiaalifoorumissa
su 18.5.2008 klo 15.00
Työväenmuseo Werstaan kirjasto,
Väinö Linnan aukio 8
Tampere

Järjestää: Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus

Kehitysmaiden velat pysyvät kansainvälisissä keskusteluissa

Kehitysmaiden velkakriisi nousi lehtien etusivuille vuonna 2005, kun G8-maat sopivat kokouksessaan Skotlannin Gleneaglesissa velkahelpotuksista. Velkaongelmaa helpotukset eivät kuitenkaan ratkaisseet, sillä helpotukset jäivät osittaisiksi. Velanhoitokulut vievät siis edelleen köyhimpien maiden resursseja puuttua köyhyyteen.

Tällä hetkellä käydään aktiivisia keskusteluja siitä, miten jäljellä oleviin velkojen kanssa tulisi menetellä. Monet velat on aikoinaan myönnetty esimerkiksi diktaattoreille tai muuten tietäen, että niitä ei tulla käyttämään kansalaisten hyväksi. Osasta velkoja on jopa sovittu vastaanottajamaiden lakien vastaisesti. Tällaisia velkoja kutsutaan epäoikeutetuiksi. EU-maiden osuus velkojamaina on hyvin merkittävä. Ainoa maa joka on mitätöinyt antamiaan velkoja niiden oikeutuksen puutteen vuoksi, tulee kuitenkin unionin ulkopuolelta - se on Norja.

Velkasovittelumekanismeilla pyritään löytämään keinoja velkojen oikeutuksen arviointiin. Niitä on esitetty usean kansalaisjärjestön toimesta, mutta toisaalta aihetta on pohdittu myös kansainvälisen valuuttarahaston piirissä.

Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa julkaisee toukokuussa raportin erilaisista velkasovittelun vaihtoehdoista. Velkaongelma on ajankohtainen myös siksi, että sitä tullaan käsittelemään marras-joulukuussa Qatarin Dohassa järjestettävässä merkittävässä YK:n kehitysrahoituskokouksessa.

Matti Ylönen

EU-oikeus kulttuurin rahoituksen kimpussa

Lähes kaikissa EU-maissa on käytössä samankaltainen rahapelien yksinoikeusjärjestelmä kuin Suomessa. Ainoa merkittävä poikkeus on Iso-Britannia, jossa urheiluvedonlyönti on yksityisten firmojen harjoittamaa bisnestä. Rahapeleistä päätetään kansallisella tasolla ja vuonna 2006 Euroopan Parlamentti sulki rahapelit palveludirektiivin ulkopuolelle.

Euroopan unionilla ei ole nimenomaan rahapelejä koskevaa sääntelyä. EY:n tuomioistuin on antanut monia ratkaisuja, joilla se ilmaisee tukensa nykyisenkaltaiselle järjestelmälle. Tuomioistuin ei ole päätöksissään kertaakaan asettanut yksinoikeusjärjestelmää kyseenalaiseksi. Tuomioistuin on myös puoltanut jäsenmaiden oikeutta rajoittaa ulkopuolelta tulevaa rahapelitarjontaa. Rahapelien sääntely on täysin sallittua, kunhan se tähtää rikollisuuden torjumiseen ja pelihaittojen vähentämiseen.

Lausunto kommissiolta Suomelle 2007

EU-komissio antoi maaliskuussa 2007 Suomelle, Tanskalle ja Unkarille perustellun lausunnon, joka koski urheiluvedonlyöntiä ja vakioveikkausta. Kirjeessä komissio vaatii Suomea poistamaan esteet urheiluvedonlyönnin vapaalta liikkuvuudelta. Koska EU-tason säätelyä rahapeleissä ei ole, tulkitsee EU:n komissio rahapeleihin alkuperäisen Rooman sopimuksen artikkelaa vapaasta liikkumisesta.

Suomen vastaus ei tyydyttänyt EU:ta

Koska Suomen antama vastaus ei tyydyttänyt komissiota, se vie Suomen tapauksen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi. Oikeuden päätöstä odotellaan kuluvana vuonna. Juttu ei koske kaikkia rahapelejä, vaan vain urheiluvedonlyöntiä, koska peliyhtiöt olivat valittaneet vain siitä komissiolle – onhan urheiluvedonlyönti vapaata yhdessä EU:n jäsenmaassa, Iso-Britanniassa.

Yhteisön tuomioistuin on aiemmin todennut, että kaikkien rajoitusten, joilla pyritään suojaamaan yleiseen etuun liittyviä tavoitteita, esimerkiksi kuluttajansuojaa, on rajoitettava vedonlyöntitoimintaa ”johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla”. Jäsenvaltio ei voi vedota tarpeeseen rajoittaa kansalaistensa osallistumista vedonlyöntipalveluihin, jos se samalla houkuttelee ja rohkaisee heitä osallistumaan valtion kassaa kartuttaviin arpajaisiin, uhkapeleihin tai vedonlyöntipalveluihin.

Ovatko kansainväliset uhkapeliyritykset tulossa tulevaisuudessa Suomen?

Komission mielestä Suomen rajoitukset eivät ole voimassa olevan EU:n lainsäädännön mukaisia, eikä Suomi ole osoittanut toteuttamiensa toimien olevan tarpeellisia, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä. Komission mielestä kyseisten Suomen peliyhtiöiden ei myöskään voida katsoa pyrkivän yleishyödylliseen tarkoitukseen, koska niille on asetettu tiukkoja vuosittaisia tulostavoitteita ja koska ne markkinoivat uhkapelipalvelujaan usein yksityisten jälleenmyyjien kautta.

Monopeli murtumassa?

Monopolin murtuminen Vakioveikkauksessa, Pitkävedossa, Monivedossa ja hevospeleissä voisi kuitenkin uhata koko Suomen pelijärjestelmää. Tämä olisi suuri menetys suomalaiselle tieteelle, taiteelle, liikunnalle ja nuorisotyölle, kanavoituuhan Veikkauksen tuotto opetusministeriön kautta näihin tarkoituksiin. Vuonna 2007 opetusministeriö jakoi Veikkauksen tuottoa eteenpäin 397,7 miljoonaa euroa. Lisäksi Veikkaus maksoi valtion kassaan arpajaisveroa 64,8 miljoonaa euroa ja arvonlisäveroa 18,1 miljoonaa euroa. Urheilupelien osuus on noin neljäsosa Veikkauksen liikevaihdosta.

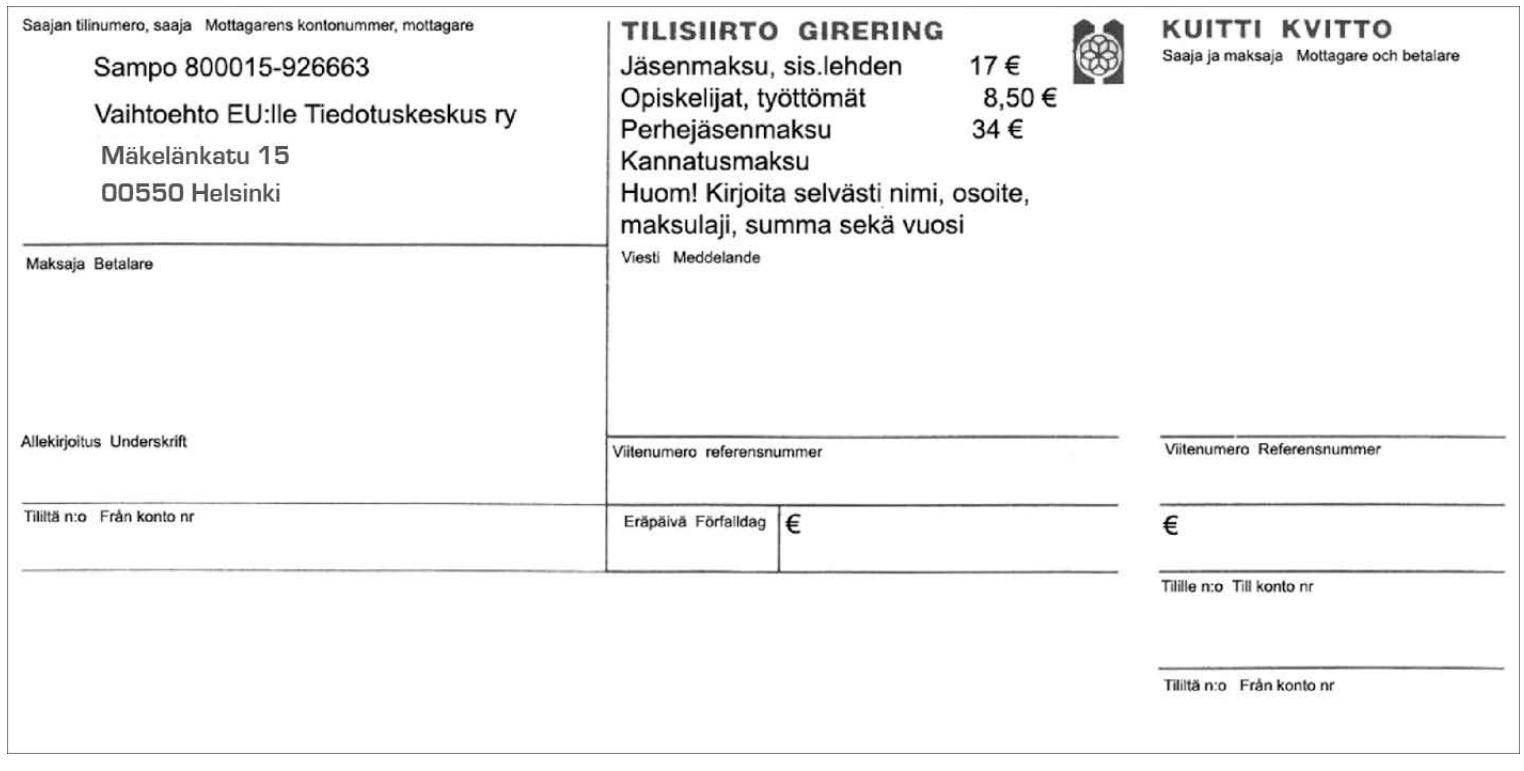
Saajan tilinumero, saaja Mottagarens kontonummer, mottagare
Sampo 800015-926663
Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskus ry
Mäkelänkatu 15
00550 Helsinki
Maksaja Betalare
Allekirjoitus Underskrift
Tililtä n:o Från konto nr
TILISIIRTO GIRERING
Jäsenmaksu, sis.lehden 17 €
Opiskelijat, työttömät 8,50 €
Perhejäsenmaksu 34 €
Kannatusmaksu
Huom! Kirjoita selvästi nimi, osoite, maksulaji, summa sekä vuosi
Viesti Meddelande
Viitenumero referensnummer
Eräpäivä Förfalldag €
KUITTI KVITTO
Saaja ja maksaja Mottagare och betalare
Viitenumero Referensnummer
€
Tilille n:o Till konto nr
Tililtä n:o Från konto nr

Pitkä kuuma kesä

Tätä kirjoittaessani melkein viisikymmentä ihmistä on tapettu katutaisteluissa, jotka ovat raivonneet Libanonissa viikon verran. Ei mitään uutta auringon alla? Todennäköisesti ei. Libanon on ollut kuoleman ja taistelujen näyttämönä suurimman osan vaikeasta historiastaan. Tälläkin kertaa näyttämön osapuolet ovat tuttuja: Länsi vastaan muut.

Ymmärtääkseen Libanonin konflikteja, varsinkin aseellisia, täytyy muistaa, että kolme tasoa on aina läsnä, paikallinen, alueellinen ja globaali. Sodat Libanonissa taistellaan kaikilla kolmella tasolla, eikä tämäkään kerta ole poikkeus.

Paikallisella tasolla opposition joukot, joita johtaa Hezbollah, ovat kahakoineet paikallisten asemiesten kanssa, jotka ovat uskollisia hallitukselle. Alueellisella tasolla Israelin intressit ovat riidassa Syyrian ja Iranin intressien kanssa. Globaali taso tuo Yhdysvaltojen intressit asiaan mukaan.

Missä on sitten EU kaikessa tässä? Loppujen lopuksi, Britannia ja Ranska ovat melkein naapureita ja heillä on paljon pidempi historia alueen asioihin puuttumiseen kuin Yhdysvalloilla.

Selasin uutistoimistojen uutiset Libanonista, vain löytääkseni muutaman tilannetta koskevan vaisun tuomitsemisen sekä heikkoja vetoomuksia väkivallan lopettamisesta. Suurin osa artikkeleista käsitteli evakuointisuunnitelmia ja länsimaiden kansalaisille osoitettuja matkustusvaroituksia.

Kuitenkin olisi virhe ajatella, etteikö Eurooppa välittäisi mitä tapahtuu Libanonissa tai koko Lähi-idässä, koska Eurooppa välittää. Itse asiassa Eurooppa välittää erittäin paljon. Euroopan johtajista Ranskan **Nicolas Sarkozy** välittää todennäköisesti välittää eniten. Onhan Välimeren Unioni, Union for the Mediterranean, projekti, jossa on mukana Välimeren maita EU:n rajan molemmilta puolilta, hänen synnyttämänsä idea, jonka hän toi esiin hänen presidenttivaalikampanjansa aikana vuonna 2007. Idea, jonka hän toivoo tuovan rauhan Lähi-itään. Unionin perustamishuippukokous on tarkoitus pitää Pariisissa heinäkuussa 2008, mutta ei ole varmaa, tuleeko tämä toteutumaan. Vielä epävarmempaa on se, tuleeko se toteutumaan Sarkozyn ylevien suunnitelmien mukaan.

Libanonissa on taas taistelu vallasta ja seuraukset ovat tuhoisat.

Minkä takia Välimeren Unionia on alun perin alettu suunnitteilla? Sarkozylle tärkeä syy on ajatus, että Turkin EU-jäsenyydelle voidaan tarjota vaihtoehto. Ranskan vaikutusvallan ja arvovallan palauttaminen alueelle on myös varmasti vahva motivoija.

Sarkozyn kannalta on valitettavaa, että Saksa on vaatinut kaikkien EU:n jäsenmaiden on päästävä jäseneksi "Club Med:iin". Turkki on kieltäytynyt myös liittymästä mukaan ellei se saa takeita, ettei prosessi haittaa sen pääsyä EU:hun.

Mutta Välimeren Unioniin saattaa liittyä muitakin, vähemmän näkyviä, suunnitelmia. Vuonna 1994 NATO perusti foorumin, Mediterranean Dialogue (Välimeren dialogi), sotilaalliselle ja turvallisuusyhteistyölle. Foorumiin kuuluvat NATO ja melkein kaikki samat maat, joita nyt esitetään Välimeren Unionin jäsenmaiksi, samaan tapaan kuin alun perin EEC vuonna 1951 oli poliittinen ylärakenne Yhdysvaltojen johtamalle sotilasliitolle (NATOlle), joka luotiin kaksi vuotta aikaisemmin. Välimeren Unioni saattaa hyvinkin olla suunniteltu, ei ollenkaan lisäämään Ranskan valtaa Lähi-idässä, vaan vakauttamaan NATOn ja Yhdysvaltojen valtaa Lähi-idässä muodostamalla poliittinen ylärakenne Mediterranean Dialoguelle.

Loppujen lopuksi kysymyksessä on Irakin ja Saudi-Arabian öljyn pysyminen "ystävämielisten" hallituksien käsissä. Kysymyksessä on myös vastata Iranin voimaan, ettei Israel koe itseään uhatuksi.

Libanonissa katutasolla yhdysvaltalaismielinen hallitus on puolustusasemissa. Iranilaismielinen Hezbollahin asemiehet ovat ottaneet Beirutin kontrolliin ja ovat selvästi osoittaneet valtansa. Mitä tapahtuu seuraavaksi on kaikkien arvailtavissa, mutta on hankala uskoa, etteikö Länsimaat tai Israel haastaisi nykyistä valta-asetelmaa Libanonissa. "Iran on muuttanut naapuriin", kuten israelilainen kommentaattori kuvasi tilannetta heidän pohjoisrajallaan. Ja Eurooppa vapisee.

Patsy Nakell
Kirjoittaja on Libanonissa syntynyt Ny Tid lehden päätoimittaja
(käännös Ari Sardar)

Vaihtoehto EU:lle hallitus

Mirva Tossavainen, puheenjohtaja puh.050-596 6930, email. mirva.tossavainen@uta.fi

Thomas Wallgren, varapuheenjohtaja, puh. k. (09) 241 3236, email. thomas.wallgren@helsinki.fi

Leena Brunberg, puh. 050-539 5087, email. leena.brunberg@pp.inet.fi

Päivi Eskola, puh. 040-7077 977, email. paivie@nic.fi

Stig Lång, puh. 044-312 2470, email. stiglang84@hotmail.com

Mauri Nygård, puh.0400-540 678, email. mnyg@pp.kpnet.fi

Tanja Pelttari, puh. 040-716 1982, email. tanjapelttari@suomi24.fi

Arto Viitaniemi, puh. 041-460 6916, email. arto.viitaniemi@kolumbus.fi

Jyrki Yrttiaho, puh. 050-553 6349, email. jyrki.yrttiaho@eduskunta.fi

Varajäsenet:
Gerd Söderholm, puh. 050-567 0279, email. gerdsoderholm@yahoo.com

Teijo Virolainen, puh. 040-728 0465, email. tvirolainen@yahoo.co.uk

Risto Hohenthal, puh. 040-542 5768, email. Risto.Hohenthal@vero.fi

Jarmo Mukkala, email. jarmo.mukkala@netti.fi

Elina Haapala, puh. 040-700 0715, email. elina.haapala@pp.inet.fi

Toimisto, puh. (09) 682 3422 email. veu@co.inet.fi

Jussi Lilja, pääsihteeri, puh 0400-722 706, email. jussi.lilja@iki.fi